

Ministerie van Justitie en Veiligheid

deelnemers departementaal overleg

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
5.1.2e

memo

Interdepartementaal overleg over nieuwe onderscheiding
voor crises en rampen

T 5.1.2e
5.1.2e

Datum
26 januari 2021

Terugblik

In de eerste aanleg was de huidige COVID-19 crisis de aanleiding om met elkaar te spreken over een onderscheiding bij een crises als COVID-19. Naar aanleiding hiervan heeft de Kanselier der Nederlandse Orden geconstateerd dat er sprake is van een lacune in het Nederlandse decoratiestelsel op dit gebied. De afgelopen periode (18 juni en 13 juli 2020) hebben er daarom overleggen in deze samenstelling plaatsgevonden en is gesproken over de mogelijkheid om te komen tot een nieuwe onderscheiding voor crises en rampen waarmee deze lacune kan worden ingevuld.

Tijdens het laatste overleg is besloten dat de Kanselarij der Nederlandse Orden (KNO) en het ministerie van JenV eerst een verkenning zouden uitvoeren naar een medaille voor buitengewone inzet bij crises en rampen. Inmiddels heeft hierover overleg plaatsgevonden tussen de Kanselier der Nederlandse Orden en de minister van JenV over de lacune die is geconstateerd bij het onderscheiden van mensen die zich op buitengewone wijze hebben ingezet tijdens een crisis of ramp. De minister heeft aangegeven deze zorg te delen en voorstander te zijn van een nieuwe onderscheiding voor toekomstige crises en rampen. De minister wilde op korte termijn een bewindspersonenoverleg plannen (min JenV, min BZK en de MP) om over dit voornemen te spreken.

Het ministerie van BZK heeft aangegeven voorstander te zijn van een sober decoratiestelsel en nog niet overtuigd te zijn van de noodzaak om te komen tot een nieuwe onderscheiding voor crises en rampen en het te vroeg te achten voor een bewindspersonenoverleg. Vervolgens heeft er eerst op directeuren niveau overleg plaatsgevonden tussen de ministeries van JenV en BZK. Tijdens dit overleg is gesproken over de wens van de minister van JenV om te komen tot een nieuwe onderscheiding voor crises en rampen. BZK heeft aangegeven om hier eerst in dit gremium verder over te spreken om breed draagvlak te verkrijgen voor het voorstel.

COVID-19

De COVID-crisis vormt weliswaar in eerste aanleg de aanleiding voor de discussie rondom een nieuwe medaille, maar dit betekent niet dat vaststaat dat deze medaille ook voor buitengewone inzet tijdens deze COVID-crisis zal worden verleend. De wens is om te komen tot een algemene medaille voor buitengewone inzet bij toekomstige crises en rampen.

Aanleiding

Er zijn verschillende redenen waarom de minister van JenV voorstander is van een nieuwe algemene medaille voor crises en rampen.

- Ten tijde van de vuurwerkramp in Enschede, de ramp met het Turkish Airlines vliegtuig en de ramp met de MH-17 is geconstateerd dat er geen onderscheiding is om bijvoorbeeld hulpverleners die zich tot het uiterste hadden ingespannen te kunnen onderscheiden. Een nieuwe medaille dicht een lacune in het Nederlands decoratiestelsel, want geen van de huidige onderscheidingen volstaat. Het Kapittel voor de Civiele Orden heeft expliciet bepaald dat de ridderorden niet kunnen worden toegekend. De hiervoor bestaande criteria passen niet op een crisissituatie.
Ter toelichting in het **5.1.2a** heeft men deze keuze *we/* gemaakt, hetgeen in korte tijd heeft geleid tot duizenden aanvragen.
- Een algemene onderscheiding voor crises en rampen is toepasbaar op toekomstige crises en rampen die betrekking hebben op alle beleidsterreinen binnen de overheid.
- Per crises of ramp kan worden bepaald of de medaille wordt toegekend, welke specifieke criteria gelden en uit welke leden een commissie bestaat die oordeelt over de toekenning.
- Per crises of ramp zal een departement primair verantwoordelijk zijn en het voortouw nemen in de commissie die gaat over de toekenning van de onderscheiding

Er bestaat op dit moment geen onderscheiding voor bijzonder optreden bij nationale inzet. Dit heeft er mede geleid dat ook het Ministerie van Defensie dit als een behoefte aan het verkennen is. Aangezien handhavers en hulpverleners in toenemende mate gezamenlijk opereren is er behoefte dit interdepartementaal te ontwikkelen

Vervolgtraject

Een algemene onderscheiding voor crises en rampen is zoals gezegd toepasbaar op toekomstige crises en rampen die betrekking hebben op alle beleidsterreinen binnen de overheid. Dit vereist een breed draagvlak. U wordt gevraagd in te stemmen met het verdere proces om in samenwerking met JenV een nieuwe algemene medaille in te stellen. Dit houdt voor de korte termijn in:

- Te komen tot gezamenlijke uitgangspunten voor deze onderscheiding ten behoeve van bijzondere inzet bij crises en rampen
- het opstellen van een concept instellingsbesluit met algemene toekenningscriteria, waarbij per crisis of ramp kan worden besloten de medaille toe te kennen aan de hand van nader vast te stellen criteria;
- ontwerp medaille en eventueel gespen voor bijzondere inzet bij crises en rampen ontwerpen in overleg met de Kanselarij;
- inzicht in de benodigde organisatie voor het beheer en de uitgifte van de onderscheiding.

Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's

Datum
22 januari 2021

- Een inschatting in de kosten van productie, beheer en uitgifte

Politieke context

Er is doorgaans brede maatschappelijke behoefte om mensen te waarderen voor bijzondere inzet. Het instellen van een nieuwe onderscheiding voor rampen en crisis zal dan ook op veel maatschappelijke steun kunnen rekenen.

Zoals in dit document al aangehaald is er ook in de Kamer in toenemende mate belangstelling voor het waarderen van burgers en hulpverleners met een onderscheiding. In dit geval is een motie ingediend voor een onderscheiding voor hulpverleners die fysiek of psychisch uitvallen naar aanleiding van hun werkzaamheden.

Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's

Datum
22 januari 2021